

John Holgersens erindringer fra Grønnegade, Thonbogade, Rædersgade og Mælketorvet i perioden 1960 – 1970.

1. afsnit

<https://www.horsensleksikon.dk/en-knaegts-opvaekst-i-groennegadethonbogade-kvarteret-omkring-1950-1960/>

Efter i 2015 at have skrevet en lille fortælling fra Horsens centrum Grønnegade – Thonbogade , og de omkringliggende steder i årene 1950 – 60 og måske lidt mere, er inspirationen kommet over mig til del 2. Beskrivelserne er ikke nødvendigvis historisk korrekte, og måske der mangler et komma eller lignende, men alene baseret på min erindring fra denne tid.

Yngre mennesker vil sikkert ikke kunne forstå, at man trods alt ikke skal længere tilbage i tiden, før det var et helt anderledes samfund, uden mange af de ”goder” vi i dag tager for en selvfølge.

Jeg og mine 2 brødre Rene og Svenning ”huserede” i centrum af byen, hvor alle vore kammerater boede. Vi spillede med hønseringe, hoppede i hopmænd, kørte med ”skraldere” på egerne af vore cykler så de lød lidt som en knallert, og hvad vi nu ellers kunne finde på.

På et tidspunkt måtte vi kun gå ned til enden af graven, og blive på den side af Søndergade, hvilket vi selvfølgelig ”godt” forstod.

kalven ved rådhuset

Problemet var bare, at der jo står en kalv ovre ved rådhuset lige over for, og det var jo næsten synd at den stod der helt alene og ubrugt, så da de ”gamle” jo ikke kunne kigge ned på Søndergade, sneg vi os over gaden til kalven. Der kom så en mand med et kamera, der spurgte om han måtte tage et billede af os tre siddende på kalven, og det måtte han da godt.

Det var på det tidspunkt ikke normalt, at man sådan blev fotograferet, da det var dyrt, så vi var faktisk lidt stolte over, at det skulle overgå os.

Succesen fortsatte dog ikke, for næste eftermiddag blev vi sat i forhør af vore forældre, om vi nu var blevet på den rette side af Søndergade, og det var vi da selvfølgelig.

Nu blev det endegyldige bevis på vor ”forbrydelse” smækket på bordet, dagens Horsens Folkeblad hvor 3 glade unger, sad på kalven aldersmæssigt lined op, med Svenning nederst Rene i midten og jeg som den ældste øverst.

Hårdt presset måtte vi jo indrømme, at ligheden var slående, så det endte i en ordentlig skideballe.

Rædersgade 6

Vi boede i Rædersgade 6, men brugte som regel udgangen mod Grønnegade nr. 15. Det var et dejligt sted at bo, selv om der hverken var bad eller varmt vand, men en masse flinke naboer. Min mor boede der også i noget af hendes barndom. Ofte gik naboerne sammen om at leje en vaskemaskine, der så kom på en Nimbus motorcykel og blev opstillet midt i gården, man brugte så maskinen på skift.

Grønnegade 15

Der var et vaskehus ude i gården, hvor der blev fyret op i gruekedlen, vi unger blev så sat i blød det var rent luksus.

På et tidspunkt fik mine forældre installeret en gasvandvarmer, så vi kunne få varmt vand.

Jeg havde erfaret, at når man tændte for gassen, kunne vandvarmeren komme med et mindre "bum" når gassen tændtes.

Jeg havde en dag en kammerat på besøg, som jeg lige ville forskrække, ved at lade gassen sive lidt længere end sædvanligt.

Jeg kan ikke huske hvad han blev, men jeg blev meget chokeret da "bummet" kom.

Jeg røg på røven over i det ene hjørne af køkkenet, køkkenvinduerne blev blæst op, og gasvandvarmeren hoppe adskillige cm. Op i sine bæringer.

Det var sidste gang jeg "spøgte" med dette trick.

Hvis man ville forsøge at tjene lidt penge som dreng, gik man rundt og bankede på dørene ved folk, for at høre om man skulle løbe by ærinder. Det kunne være til købmand, til renseri gartner osv.

Man kunne også blive sendt på mejeri efter flødeskum der blev indpakket i papir, eller blive sendt efter et glas sennep ved købmanden (man skulle selv medbringe glas)

Feje et fortov kunne det også blive til, Så kunne man måske tjene en 25 øre, som så straks blev brugt til en is eller gammelkage omme ved bageren i Thonbogade.

Det var før der var noget der hed datomærkning, og en 25 øre rakte fint, til en stor pose kager eller et lille franskbrød, der så blev guffet med stor fornøjelse.

En periode kørte jeg hver søndag som brødbud for brødudsalget på Mælketorvet. Jeg kørte så kl. 7 ud på cykel i de omkringliggende gader med morgenbrød. Jeg tjente en daler (2 kr.) for sådan en tur, og de rundstykker jeg kunne spise i baglokalet, så det var en god løn.

Da jeg blev lidt ældre og større, (nogle ville sige fed) havde jeg et job hver torsdag og fredag eftermiddag sammen med en skolekammerat, hvis far var brændselshandler.

Jobbet bestod i, at slæbe petroleum samt koks og briketter i sække op til folk.

Nogle skulle have det i kælderen, noget skulle på loftet, og nogle fik det leveret i lejligheden.

Jeg siger bare, hvor var vi sorte af kulstøv efter sådan en eftermiddag. Det var før der kom regler om, at man højst måtte løfte 11 kg.

Noget så fint som brusebad havde vi ikke, så det var en gang etagevask i køkkenet.

Jeg gik på Allegade skole der blev nedlagt i 1971. Det var byens ældste kommuneskole. Vi yngste havde til huse i for bygningen, og de ældste i bagbygningen, skolegården var delt op på samme måde. Ak og ve for dem der overtrådte dette, man risikerede, at få en lussing (huskekage), blive hevet i hår eller øre rundt i skolegården, til man havde forstået reglerne. Man kunne også blive sat til, at samle gamle æbleskrog, madpakker eller andre "lækre" ting, for derefter at komme for sent ind til timen og få en skideballe mere.

Når der blev ringet ind, tog man på militærisk maner opstilling i skolegården ud for det nummer man skulle være i. Gårdvagten stod på en dertil opstillet forhøjning, hvor den klasse der stod pæneste på geled, fik lov

Allegade skole nedlagt i 1971

til at gå først ind i bygningen. Gårdvagten havde ofte nogle "assistenter" (ældste elever) der stod i porten og delte "nødder" ud (slag med knyttet hånd) oven i hovedet hvis man ikke gik korrekt. Det var konsekvens pædagogik.

De første år af min skoletid, var der af og til tvungen fællesbad (drenge og piger dog hver for sig), da der ikke var ret mange, der havde brusebad derhjemme.

Når vi skulle have idrætstime, var det enten i den lille gymnastiksal eller på Østergades stadion, men der skulle fart på når vi skulle både frem og tilbage samt have bare lidt idræt inden for samme time. (der findes en face book gruppe [Allegade skole](#), hvor det er utrolig mange gamle klasse billeder.

Af småbutikker rundt omkring i kvarteret, var der f.eks Købmand Nielsen i Rædersgade1, det var en for perioden normal butik, hvor man havde bog (Regning) som betaltes hver d.1. Der var det med at komme med sine forældre hen og betale, for der vankede der bolsjer til børnene. Derudover kunne der købes optændings pinde , petroleum, mel og gryn afvejet på stedet, samt smøger stykvis.

Hvis nogen var blevet tørstige efter lukketid, kunne det somme tider lade sig gøre, at købe et par øl hvilket ikke var lovligt og var lidt tys tys.

Før den moderne sygeforsikring som vi har i dag, skulle folk selv tegne et medlemskab af en sygekasse. Man skulle ind og betale hver måned i Rædersgade nr. 4. Det var en ting, der var lige så vigtig som husleje og fagforening.

Der var 2 læger i gaden dr. Eltang og dr. Kirstein. Vi havde Kirstein der var en gammel familielæge, som kunne finde på uopfordret at dukke op hjemme hos os, hvis nogen i familien var syge, det var service.

Hans praksis var i hans lejlighed der lå lige over for os, og konen var vel det man i dag kalder lægesekretær. Længere henne var der Wulf's bodega, hvor der på et tidspunkt var ansat en dørmand, der bl.a. kontrollere om gæsterne var anstændigt klædt. I en periode skulle gæsterne have slips på, når de besøgte restauranten, hvis de ikke havde det, kunne de leje et ved dørmanden.

Ved siden af lå der en smøge, hvor man kunne komme ind i restauranten der hed grøften. Ejeren hed Jørgen i daglig tale "Jørgen i grøften".

Han serverede helst ikke for kvinder, og havde der været en kvinde derinde blev måtten vendt.

Hovedindgangen var fra Grønnegade, og restauranten havde gennem årene mange forskellige ejere og navne bl.a. (Kontoret, Smilehullet, kakadubar), og det var ikke byens kedeligste personer der kom her.

På mælketorvet var der købmand og gartner Gunnar Bendixen, der lå hvor Horsens ny teater ligger i dag. I den del der var købmandsforretning havde han et stort akvarie som vi af og til fik lov til at beundre.

Ved siden af lå der en tankstation, også hvor teatret ligger

Gunnar Bendixens butik samt benzinstationen på Mælketorvet

Ejeren af Duplityk i Grønnegade med sin søn

Der var dublityk nede i Grønnegade, hvor der solgtes spøg og skæmt, fyrværkeri, telegrammer, stinkbomber og alt i den stil. Skulle man have en sang kunne det også ordnes.

Ovre i nr. 22 var der en konservator, som i en del år havde en udstoppet krokodille til at hænge ved døren som blikfang uden for huset.

Længere nede i gaden var der både slagter Honore og fiskehandler Myrfeld. Det var altid spændende at se hvad der hang på kroge uden for vinduerne, specielt i jagt sæsonen hvor der hang meget vildt.

Omme i Rædersgade 3 var der en stor og kendt restaurant /forsamlingshus ved navn Heimdal. Der var mange arrangementer her. Brydestævner, boksning, udstillinger af forskellig art, Auktioner, juleballer osv.

Kan huske når der var lørdagsballer kunne bønderkarlene ofte komme op og sloges ude i Rædersgade, hvis der var danset for meget med en andens kæreste, så bølgede slaget frem og tilbage, men det var heldigvis før pistolernes og knivenes tid.

Nr. 1 -3 og 4 var øvelokaler for div pigtrådsgrupper. nr 3 kaldtes hullet og nr 4 var den gamle hestestald. Nr2 var Heimdal

Billedet udlånt til Horsens billeder af John Holgersen

Bagved var der nogle gårde, som blev brugt til parkering ved større begivenheder. Jeg hjalp ofte ham der havde forpagtet gårdene med at være p. vagt, da man skulle betale en kr. for at parkere.

Der var også en foderstof der lå bagest. Der blev ofte tabt noget korn hvilket tiltrak rigtig mange duer. Vi var så nogen der blev bedt om at skyde nogle af dem. De blev så stoppet i en sæk, og solgt til fiskehandleren omme i Thonbogade, der så solgte dem videre.

Omme i de samme baggårde startede pigtrådsmusikken i Horsens i Andelsmejeriets gamle hestestald, hvor der blev afholdt pigtrådsbal, som det blev kaldt. Horsens blev kaldt Danmarks Liverpol.

Også i den gamle foderstofbygning, samt på 1. sal over et autoværksted nede i gården blev der øvet heftigt. Det var bl.a. grupper som Jack and the Rippers, den gamle mand og havet, Group 65 og sikkert andre jeg ikke husker.

Min far der var radio og tv teknikker, og boede lige skrå over for Heimdal, blev af og til hentet for at reparere på noget af udstyret. Han forstod aldrig hvorfor lyden absolut skulle forvrænges, når nu udstyret blev konstrueret til at spille rent.

Som jeg husker det.

Mvh.

John Holgersen

1. afsnit

<https://www.horsensleksikon.dk/en-knaegts-opvaekst-i-groennegadethonbogade-kvarteret-omkring-1950-1960/>

